

Vestnorden-projektið tvey ár á baki:

Stóran týðning at fáa Grønland við í norður-atlantiska samarbeiðið

Orð og myndir: Jan Müller

Arbeiðið hjá Norrøna ráðnum hevur gjøgnum árin verið bytt upp í fákøki. Soleiðis at tað bert hava verið ein idnaðargrunnur og ein mentannargrunnur. Tað eru tó rættiliga nógv ár síðani, at menn sóu, at tað var ikki nóg mikið við hesum báðum grunnum. Teir fevndu nevniliga ikki um alt tað arbeiði, sum hugsast kundi framt á samvinnustøði í Norðurlondum. Tað visti seg nevniliga, at teir stóru grunnarnir serliga arbeiða í ávisum stórum umráðum og koma tí ov lítið út í útjáraøkini.

Tað var tí hildið rætt, at hetta samarbeiðið kom meira út til fólk, og at upphýtið tí eisini varð gjørt í geografiskar eindir t.v.s. tvørtur um fakbólknar.

Tí varð ein regional deild sett á stovna. Henda deild fekk sæti í Oslo. Hon hevur so havt fleiri projekt koyrandi. Hesi projekt fevna um ávis geografsk umráði, sum tók ikki fakliga eru avmarkað. T.v.s. at regionalmedarbeiðarar kunnu arbeiða við uppgávum innan øll fakumráði.

Endamálið við hesi regionalu deildini er at fremja eina útygging í økjum, har tað er náttúrligt at fleiri norðurlond samarbeiða.

Henda deildin hevur til samans 11 projekt gangandi. Tey ganga tvørtur um markini í teimum ymsu londunum. T.d. er Nordkalotten, ið fevnir um Norðurnoreg og Samaland, har er Oyrasundsprojektið, ið fevnir um øki í Danmark og Svøríki nærhendis Oyrasund o.s.fr.

Vestnorden

Tað projektið bólkurin, sum Føroyar eru við í nevntist „Vestnorden“. Hesin bólkurin fór til verka í 1980. Hann fevnir um Ísland og Føroyar, og ætlanin er at fáa Strandanoreg við eisini. Nú eru so eisini grønlandar komnir uppi hetta projekt-samarbeiði.

I projektnevndini eru tveir føroyingar og tveir íslendingar. Skjótt varð greitt, at neyðugt var við einum fóstum projekt-skrivara. Í 1981 varð tí Tummas Arabo úr Signabø settur sum projektleið-

ari fyri Vestnorden-projektið.

Uppgávan hansara er m.a. at taka stig til samarbeiðsprojektið og móguliga vera við til at fremja tey. Hann skal í allar aðrar mátar royna at sameina ta ríkidømi, ið finst í økinum. t.v.s. bæði náttúru- og menniskjaliga ríkidømið.

Føroyar - Ísland

Vit hava tosað við Tummas Arabo, nú hann hevur sitið í hesum starvinum í skjótt 3 ár. Tummas Arabo greiðir frá, at ein av uppgávum hansara er at sameina hugskot frá fleiri plássum.

— Hevur t.d. ein íslendingur fingið eitt gott hugskot og ein føroyingur kanska hevur fingið eitt annað hugskot í sama máli, so seti eg teir báðar saman og royni at finna eina kombination av hesum báðum fyri á tann hátt at koma til eitt úrslit.

Til í fjørheyst hava tað bert verið Føroyar og Ísland, sum hava luttikið í Vestnorden-samarbeiðinum. Tá ynsktu grønlandingar at koma uppi og fingi teir tveir limir í

projektbólkin.

Tummas Arabo greiðir viðari frá, at vit í Norðurlondum hava nakrar náttúrligar forðanir m.a. fjarstøðuforðanina og málforðanina.

Samferðslan millum Ísland og Føroyar hevur verið vánalig til nýliga, tá Tummas Arabo tók stig til at fáa fólk í Íslandi og Føroyum saman um at stovna eitt nýtt skipafelag.

— Skiparakstur. Hetta var á heysti 1981. Tað felagið hevur síðani klárað seg. Hetta hevur so eisini havt við sær, at sambandið til Reykjavíkar er vorðið betri, tí Eimskip hevur spilað seg meira út, nú tað hevur fingið kapping.

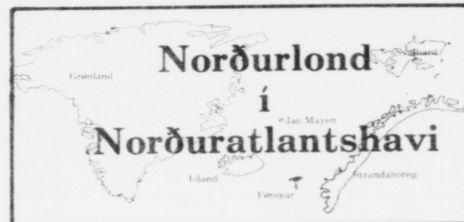
I dag eru tí fyrirtreytirnar fyri handli millum Ísland og Føroyar í lagi. Hetta er eisini í tráð við tað, sum íslenska útlutningsmiðstöðin metir. Handlin er eisini vaksandi og væntandi er at hesin handli fer at økja enn meira í framtíðini.

Málini

Síðani er tað málforðanin. Her verður eisini gjørt nakað. M.a. verður ein føroysk-íslendsk lesibók skrivað nú og verður hon liðug um einar tveir mánaðir. Ætlanin er at geva út eina røð av bókum, har eisini Grønland kemur inn í myndina. Talan er jú um trinni mál: føroyskt, íslendskt og grønlandskt.

Hvat viðvíkur Strandanoreg, so er ætlanin, at tað eisini skal koma við í samarbeiðið.

Tummas Arabo sigur viðari, at høvuðsuppgávan hjá Vestnorden-bólkinum er at seta nýggj projekt í gongd. Men tað er ikki uppgávan hjá Norðurlanda Ráðnum sum so at fígga hesi projekt. Taka vit t.d.

Skiparakstur, so er ikki eitt oyra komið frá Norrøna Ráðnum til hetta projektið.

Men á annan hátt so hevur Norðurlanda Ráðið stuðlað fleiri projekt hesi bæði árin Vestnorden-projektið hevur verið í gongd. T.d. hevur ali- og smoltstöðin við Air fingið stuðul frá norðurlendskum grunnum.

Ein líknandi alitøð í Íslandi hevur eisini fingið stuðul á sama hátt.

Hugsa norðurlendskt

Tummas Arabo sigur viðari, at tá ein arbeiðir sum norðurlanda medarbeiðari, so er eitt tað fyrsta ein mála, at ein má hugsa norðurlendskt og ganga meira burt frá at hugsa tjóðskaparliga.

— Ein má gera sær greitt, at alt tað fólk, sum býr í økinum hvør í sær vil ráða í sínum egna landi. Vit kunnu tí ikki

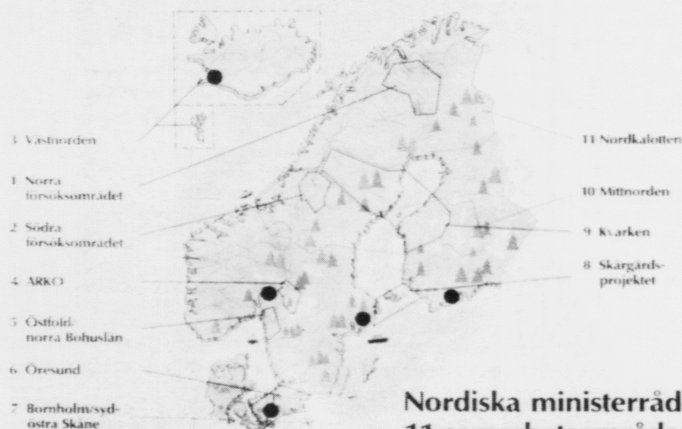
„Norðurlond í Norðuratlantsshavi“ er heitið á eini greinarøð, sum Tíðindablaðið Sosialurin fer at taka upp til viðgerðar í summar og til heystar.

Blaðið metir hetta umráðið at hava sera stóran týðning í dag. Tað fer tá eisini at fáa enn størri týðning komandi árin.

Grønland, Ísland, Føroyar og Strandanoreg eru lond, sum á ein og annan hátt náttúrliga hoyra saman í eini eind bæði hvat viðvíkur vinnuligum og mentannarligum samstarvi.

Arbeiðið hjá Vestnorden-deildini — eitt samarbeiðsprojekt undir Norðurlanda Ráðnum — er rættiliga avgerandi fyri, hvat veruliga spyrst burtur úr eini samvinnu tvørturum landamark í hesum londum.

Tað eru tvey ár síðani, at Vestnorden-deildin fór til verka. Tummas Arabo, stjóri á Strandferðsluni fekk tá orlov og átók sær uppgávuna fyribils at vera leiðari av hesum projektinum. Tíðindablaðið Sosialurin hevur tosað við hann um arbeiðið hjá Vestnorden-deildini.

Nordiska ministerrådet
11 samarbeidsområden